

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูป	ฎ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	3
ลักษณะบางประการของพืชตระกูลถั่วปรับปรุงดิน	3
การตรึงไนโตรเจนของพืชตระกูลถั่ว	4
การสะสมน้ำหนักแห้งของพืชตระกูลถั่วปรับปรุงดิน	4
ประโยชน์ของอินทรีย์วัตถุในดิน	5
การย่อยสลายของอินทรีย์วัตถุ	6
การปลดปล่อยไนโตรเจน	7
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการทดลอง	9
บทที่ 4 ผลการทดลอง	13
ดัชนีพื้นที่ใบและการแผ่ปกคลุมดินของ ใบพืช	13
อัตราการเจริญเติบโตและการสะสมน้ำหนักแห้งของพืชตระกูลถั่ว	14
ปริมาณการสะสมไนโตรเจนและอินทรีย์คาร์บอน	16
ผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิต	16
คุณสมบัติบางประการของดินก่อนการทดลอง	18
คุณสมบัติทางเคมีของดินหลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	18
ความสัมพันธ์มวลชีวภาพของพืชตระกูลถั่วกับคุณสมบัติดิน	26
คุณสมบัติทางกายภาพของดินหลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	27

	หน้า
ผลโดยรวมของพืชตระกูลถั่วเพื่อการปรับปรุงดินบนพื้นที่คอน	28
บทที่ 5 วิจารณ์ผลการทดลอง	30
บทที่ 6 สรุปผลการทดลอง	36
เอกสารอ้างอิง	38
ภาคผนวก	43
ประวัติผู้เขียน	86

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ดัชนีพื้นที่ใบและจำนวนวันที่ใบพืชปกคลุมดินเต็มพื้นที่ ระยะเวลาไถกลบ และดัชนีพื้นที่ใบสูงสุด	15
2 อัตราการเจริญเติบโตและการสะสมน้ำหนักรากแห้งของพืชตระกูลถั่ว	15
3 ปริมาณการสะสมไนโตรเจนและอินทรีย์คาร์บอนของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะไถกลบ	17
4 ผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิตของพืชตระกูลถั่ว	17
5 ผลวิเคราะห์ดินก่อนการปลูกพืชตระกูลถั่ว	18
6 ผลวิเคราะห์ทางสถิติการเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของดินหลัง ไถกลบ พืชตระกูลถั่ว	19
7 ผลวิเคราะห์ทางสถิติการเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของดิน ที่ระยะเวลาด่างๆ หลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	19
8 ผลวิเคราะห์ทางสถิติการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดิน หลัง ไถกลบ พืชตระกูลถั่ว	21
9 ผลวิเคราะห์ทางสถิติการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดิน ที่ระยะเวลาด่างๆ หลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	21
10 ผลวิเคราะห์ทางสถิติการเปลี่ยนแปลงแอม โมเนียม ไนโตรเจนของดิน หลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	23
11 ผลวิเคราะห์ทางสถิติการเปลี่ยนแปลงแอม โมเนียม ไนโตรเจนของดิน ที่ระยะเวลาด่างๆหลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	23
12 ผลวิเคราะห์ทางสถิติการเปลี่ยนแปลงไนเตรตไนโตรเจนของดิน หลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	25
13 ผลวิเคราะห์ทางสถิติการเปลี่ยนแปลงไนเตรตไนโตรเจนของดิน ที่ระยะเวลาด่างๆหลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	25
14 ผลความหนาแน่นรวมของดินที่ระยะก่อนและหลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	28
15 คะแนน โดยรวมในการพิจารณาพืชตระกูลถั่วที่เหมาะสมบนพื้นที่ดอน	29

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1 ความสัมพันธ์มวลชีวภาพของพืชตระกูลถั่วกับอินทรีย์วัตถุของดินหลัง ไถกลบ พืชตระกูลถั่ว	26
2 ความสัมพันธ์มวลชีวภาพของพืชตระกูลถั่วกับอินทรีย์ไนโตรเจนของดินหลัง ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	27
3 ความสัมพันธ์มวลชีวภาพของพืชตระกูลถั่วกับปฏิริยาของดินหลัง ไถกลบ พืชตระกูลถั่ว	27

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ข้อมูลคุณสมบัติของสถานีวิจัยและศูนย์ฝึกอบรมการเกษตร แม่เหียะ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	44
2 ข้อมูลดัชนีพื้นที่ใบของพืชตระกูลถั่วที่ระยะเวลาต่างๆ	45
3 ข้อมูลจำนวนวันที่ใบพืชปกคลุมพื้นที่ ดัชนีพื้นที่ใบสูงสุด และระยะเวลาที่พืชมีการสะสมน้ำหนักแห้งสูงสุด	46
4 อัตราการสะสมน้ำหนักแห้งเฉลี่ยของพืชตระกูลถั่วที่ ระยะเวลาต่างๆ	47
5 การสะสมน้ำหนักแห้งของพืชตระกูลถั่วที่ระยะเวลาต่างๆ	48
6 ปริมาณความเข้มข้นไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม และคาร์บอน ของพืชตระกูลถั่วที่ระยะ ไถกลบ	49
7 การสะสมไนโตรเจน อินทรีย์คาร์บอนและ C/N ratio ของพืชตระกูลถั่ว	51
8 ผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิตของพืชตระกูลถั่ว	52
9 การเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาดินหลังการไถกลบพืชตระกูลถั่ว	54
10 การเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดินหลังการ ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	56
11 การเปลี่ยนแปลงแอม โมเนียมไนโตรเจนหลังการ ไถกลบ พืชตระกูลถั่ว	58
12 การเปลี่ยนแปลงไนเตรตไนโตรเจนหลังการ ไถกลบพืชตระกูลถั่ว	60
13 การเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นรวมของดินก่อนและหลัง ไถกลบ พืชตระกูลถั่ว	62
14 ระดับสถานะของคุณสมบัติทางเคมีดินบางประการ	64
15 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนวัน ที่ระยะใบพืช ปกคลุมพื้นที่ดิน	66
16 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนวัน ที่ระยะใบพืช มีดัชนีพื้นที่ใบสูงสุด	66

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
17 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของจำนวนวัน ที่ระยะพืชตระกูลถั่ว มีการสะสมน้ำหนักแห้งสูงสุด	66
18 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของดัชนีพื้นที่ใบ ที่ระยะใบพืช ปกคลุมพื้นที่ดิน	67
19 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของดัชนีพื้นที่ใบ ที่ระยะ โถกกลบพืช ตระกูลถั่ว	67
20 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของดัชนีพื้นที่ใบ ที่ระยะพืชตระกูลถั่ว มีการสะสมน้ำหนักแห้งสูงสุด	67
21 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนอัตราการเจริญเติบโตของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะใบพืชปกคลุมพื้นที่ดิน	68
22 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนอัตราการเจริญเติบโตของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะ โถกกลบ	68
23 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนอัตราการเจริญเติบโตของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะสะสมน้ำหนักแห้งสูงสุด	68
24 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการสะสมน้ำหนักแห้งของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะใบพืชปกคลุมพื้นที่ดิน	69
25 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการสะสมน้ำหนักแห้งของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะ โถกกลบ	69
26 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการสะสมน้ำหนักแห้งของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะการสะสมน้ำหนักแห้งสูงสุด	69
27 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการสะสมไนโตรเจนของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะ โถกกลบ	70
28 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการสะสมอินทรีย์คาร์บอนของพืช ตระกูลถั่วที่ระยะ โถกกลบ	70
29 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวน C/N ratio ของพืชตระกูลถั่ว ที่ระยะ โถกกลบ	70

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
30 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนปฏิกิริยาของดินที่ระยะเวลา 7 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	71
31 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนปฏิกิริยาของดินที่ระยะเวลา 14 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	71
32 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนปฏิกิริยาของดินที่ระยะเวลา 21 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	71
33 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนปฏิกิริยาของดินที่ระยะเวลา 35 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	72
34 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนอินทรีย์วัตถุของดินที่ระยะเวลา 7 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	72
35 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนอินทรีย์วัตถุของดินที่ระยะเวลา 14 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	72
36 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนอินทรีย์วัตถุของดินที่ระยะเวลา 21 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	73
37 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนอินทรีย์วัตถุของดินที่ระยะเวลา 35 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	73
38 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนแอมโมเนียมไนโตรเจนของดิน ที่ระยะเวลา 7 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	73
39 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนแอมโมเนียมไนโตรเจนของดิน ที่ระยะเวลา 14 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	74
40 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนแอมโมเนียมไนโตรเจนของดิน ที่ระยะเวลา 21 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	74
41 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนแอมโมเนียมไนโตรเจนของดิน ที่ระยะเวลา 35 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	74
42 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนไนเตรตไนโตรเจนของดิน ที่ระยะเวลา 7 วัน หลังไถกลบพืชตระกูลถั่ว	75

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
43 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนในเครตไนโตรเจนของดิน ที่ระยะ 14 วัน หลัง โลกบพืชตระกูลถั่ว	75
44 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนในเครตไนโตรเจนของดิน ที่ระยะเวลา 21 วัน หลัง โลกบพืชตระกูลถั่ว	75
45 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของดิน หลัง โลกบโสนอัฟริกัน ที่ระยะเวลาต่างๆ	76
46 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของดิน หลัง โลกบปอเทือง ที่ระยะเวลาต่างๆ	76
47 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของดิน หลัง โลกบถั่วคำพื้นเมือง ที่ระยะเวลาต่างๆ	76
48 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของดิน หลัง โลกบถั่วเขียวพิมัน ที่ระยะเวลาต่างๆ	77
49 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของดิน หลัง โลกบถั่วนี้้วนางแดง ที่ระยะเวลาต่างๆ	77
50 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของดิน หลัง โลกบถั่วพรี้า ที่ระยะเวลาต่างๆ	77
51 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดิน หลัง โลกบโสนอัฟริกัน ที่ระยะเวลาต่างๆ	78
52 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดิน หลัง โลกบปอเทือง ที่ระยะเวลาต่างๆ	78
53 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดิน หลัง โลกบถั่วคำพื้นเมือง ที่ระยะเวลาต่างๆ	78
54 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดิน หลัง โลกบถั่วเขียวพิมัน ที่ระยะเวลาต่างๆ	79
55 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดิน หลัง โลกบถั่วนี้้วนางแดง ที่ระยะเวลาต่างๆ	79

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
56 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงอินทรีย์วัตถุของดิน หลัง โลกกลับถั่วพรี ที่ระยะเวลาต่างๆ	79
57 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงแอมโมเนียม ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับ โสนฮ์ฟริกััน ที่ระยะเวลาต่างๆ	80
58 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงแอมโมเนียม ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับปอเทือง ที่ระยะเวลาต่างๆ	80
59 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงแอมโมเนียม ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับถั่วดำพื้นเมือง ที่ระยะเวลาต่างๆ	80
60 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงแอมโมเนียม ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับถั่วเขียวพืวมัน ที่ระยะเวลาต่างๆ	81
61 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงแอมโมเนียม ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับถั่วนี้้วนางแดง ที่ระยะเวลาต่างๆ	81
62 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงแอมโมเนียม ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับถั่วพรี ที่ระยะเวลาต่างๆ	81
63 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงไนเตรต ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับ โสนฮ์ฟริกััน ที่ระยะเวลาต่างๆ	82
64 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงไนเตรต ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับปอเทือง ที่ระยะเวลาต่างๆ	82
65 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงไนเตรต ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับถั่วดำพื้นเมือง ที่ระยะเวลาต่างๆ	82
66 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงไนเตรต ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับถั่วเขียวพืวมัน ที่ระยะเวลาต่างๆ	83
67 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงไนเตรต ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับถั่วนี้้วนางแดง ที่ระยะเวลาต่างๆ	83
68 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปลี่ยนแปลงไนเตรต ไนโตรเจนของดินหลัง โลกกลับถั่วพรี ที่ระยะเวลาต่างๆ	83